

VÁCZI LAPOK

HELYI ÉRDEKŰ HETIKÖZLÖNY.

E lap megjelen minden hét vasárnapján.

Helyben, házhoz küldve:	Vidékre:
Februártól decz. végéig 2 ft 75 kr.	Februártól decz. végéig 3 ft. — kr.
„ „ „ 1 „ „ 50 „	„ „ „ 1 ft. 85 „

Szerkesztőségi iroda és kiadó-hivatal:

Váczon, csillag-utca 1428-ik szám alatt, hova az előfizetési díjak ugyanintzen a lap szerkesztés részét illető czikkiek is küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasabos garmond sorért 5 krajczár.

Hajnalodjék.

Pest városa — amint a hírlapokban olvasók — jónak látá, a hon többi városaival közölni belrendezési szabályait s intézményeit avégett, hogy a többi hazai fontos helyek, mint az értelmiség, a politikai élet, az ipar s kereskedelem, s az ezekkel kapcsolatos minden mozgalom gyújtópontjai, lendítői, közvetítői, amennyire azt egyenkénti önkormányzati viszonyaik és kelleik megengedik, saját belrendezéseket, közrendészeti szabályzataikat s fókul ható — ugyszólván hatóságközi intézményeiket az ikerfővárosokéival megegyezőleg átadomtsák.

Ez által a hon szellemi, politikai és nemzetgazdászati mozgama magukban központosító főhelyeken az említett hatályos tényező egységtisége, őszlhangzata eszközöltetni szándékoltatik.

És e célszerű terv valósulása nagyon kívánatos volna. Mert a honpolgárok jóléte, kényelme, társadalmi üdve igényli, hogy a kik ugyanazon civilizált előnyeit élvezik, ugyanazon törvények oltalma alatt élnek s ugyanazon közterhek viselik, a haza szent földjén egymás irányában, egymással szemközt, egymás mellett idegenek sehogy se legyenek, hanem a közlétre és abból kifolyó minden, akár esékélyebb akár nagyobb horderejű mozzanatokra, érintkezési pontjokra nézve egymásnak minden kül- és belfeszély nélkül kezet nyújthassanak, egymást támogathassák, azaz hogy a forgalom, a kölcsönös találkozás, az együttélhetőség megkönnyíthessék, előmozdíthassák, kényelmessé tétessék.

Legyen a haza minden tekintetben minden egyes fiára nézve egyaránt szeretetli halálós hajlok!

Ezt pedig csak úgy érthetjük el, ha községeink beléletének oly szervezetet adunk, hogy a Tiszamellékéről a Duna partjaira, a Kárpátok hegyes-völgyes vidékéről a puszták rómáira vagy a Királyhágóintúli részekből az anyahon akár melyik tájra átköltöző honfi vagy esalád új domiciliumában magát, amint mondók, feszélyezze sehogy, hanem minden irányban kielégíttetnek erezze.

A fentemlített honközösségi, érintkezési pont, együttélhetési kellek legió, számtalan.

Mi ez egyszer csak egyre, de szerény vélelmünk szerint elég lényegese, akarjunk figyelmeztet irányozni, kifejezvéen egyttal ámuló mély esudálkozásunkat afelét, hogy e nem esékély fontosságú ügy eddig is elkerültet az illetékes közegek figyelmét.

Értjük a lakváltoztatási időt, a költözködési évnegyedeket.

Vácznak van Dunája, nagyszerű folyama, a hon főütere, mely a városnak gőzösével, heti-s más hajóval szép jövőt biztosít; van sűnitja, melyen a forgalom üdvere már a má-

sodik vágány is lerakott; van nagy közlekedés-élénkítette országútja a felső megyékhez és Pestre, mely utóbúkból lövasat is készul egész Gödö.

Vác tehát — amint ez szinten már számtalanszor s helyesen mondatott — a fővárosoknak úgyszólván külvárosa volna vagy legalább lehetne; de hogy valóban azzá legyen, hogy neki a fővárosok emporiumának, gyárhelyének s tón Westendjének szerepe is jusson, e czél elérésére vajjon mi történt eddig a város részéről, daczára kedvező nemzetgazdászati viszonyainak, daczára előnyös földrajzi fekvésének?

A fővárosok — és imez jelenértekezésünk magva — magukat a naptár ingatag és igazságtalan zsarolásaitól emancipálván, észszerüleg szabályozták a költözködési évnegyedeket, mi által egyszermind méltányosan és igazságosan el is oszták a házberizetés részleteit is.

Ez által kibontakoztak egy magát túlélt, rothatag, porzálás, egy sötét kor-szulte, jelenleg immár mi által sem védelhet, sok zavart okozó szokásból!

„Szokásból” mondjuk, mert szorosan vére, csak flyennek nevezhetjük a Gyertyaszentelő ünnep, a Sz. György, Sz. Jakab és Sz. Mikály napjai szerinti egyenlőtlen elosztását a lakásváltoztatási évnegyedeknek, mely szokás — hála a magát a régi slendriántól emancipálni tudó józan észnek — Budapesten eltöröltetett.

Budapesten a költözködési évnegyedek a martyrologiumot tekintetbe nem vévő, mindenkit egyaránt kötelező, vagy legalább mindenkire egyaránt érvényes polgári naptár szabványai szerint szabályozvák: ezlszerűen, méltányosan, igazságosan.

Voltak e módosításra nézve ott is tepselő, maradi vezsmadarak, ósdi kuvikok, kik e célirányos, nagy horderejű rendszabálynak foganatosítását, életbeléptetését meggátoládók, fihe fába kapkodtak és most, a pillanatnyi nehézségek legyözetése után, mégis minden józan eszű, értelmes ember örül a talpraesett új intézménynek, melynek horderejét, észszerűségét, üdvösséget csak az olyan korlátolt szívű telvéradberita nem bírná belátni, felögnüi, ki nem tudná, hogy tizenkettőnek a fele hat, s hatnak a fele három.

Vácza különben e tekintetben nem az a főszempont, hogy milyen akadályokon ment keresztül, milyen nehézségekkel kellett ez üdvös rendszabálynak az ország központján megküzdenni; Vácznak fűggsé, alárendelt szerepében csak ez elvet nem szabad szem elől téveszteni, hogy: accessorium sequitur suum principale.

És a principale itt Budapest, az accessorium Vác.

Senki sem tagadhatja, hogy mi ezen és sok más tekintetben a fővárostól függünk, hogy mi ezen és sok más tekintetben a városnak gőzösével, heti-s más hajóval szép jövőt biztosít; van sűnitja, melyen a forgalom üdvere már a má-

9-ben a
nyhiztos
onlani a
rveitől s
Budavár
gh nem
i paran-
i hosszú
fentár-
jávánek
külford
zárkó,
y idegen
nem
tanult,
házában
se alatt
gye-
y Mór-
mékony-
tapasz-
kerület
gyelen-
pvelő-
kegyel-
mánten
megör-
és poli-
és alk-
mát fo-
gyakori
ása sze-
mülasz-
z olvasó
el dívez-
el mely
r.ár.

zősebb
s az
álhattal.
del, ugy
álhatol-
lde
ín ezek
g, u. m.
kottak a
vakand
rg lefo-
ányatob;
8 darab
alatt a

k?
amennyi

53.90
681.—
128.75
214.50

Vác életrejeének föntartója; ebben rejlik szebb jövőjének csirája.

Ha Vác Budapestnek Versaillesje, Richmondja, Monzaja s talán még Westendje is akar lenni, akkor reánk néve égető kérdés, de kötelességünk, végvalahára maradáságunkból kibontakoznunk, megszognunk, haladnunk.

Kell, hogy — a mennyire lehet, hisz tudjuk, miszerint minden hasonlítás sántikál — a fővárossal egyenlő lépést tartjunk.

Mondók főlebb, miszerint kell, hogy a haza minden egyes polgárára néve lakályos nagy hajlok legyen.

Már most tegyük föl, miszerint valamelyik budapesti honifitársunknak, szomszédunknak kedve jön, vagy viszonyai: olesőbb életmód, kereskedelmi fizet, vagy valami iparágra megtele a arra indítják, kényszerítik, hogy lakását Vácra tve át.

Emberünk azonban — ami féjddjalom! valami gyakori eset — azon halandók sajnálatraméltó zöméhez tartozik, kik nem dicsékedhetnek a szeszélyes és vak Fortuna Istenszöszny kegyelméből a háztulajdonosi boldogító czimmel; neki a czél-szerű új rendszabály folytán — márczius utóján odligi budapesti lakását kiiríteni, elagyni, neki költözöködni, vándorolni kell.

De jövevényünk, új lakónc ez által zavarba jő, mert tetszegt vázei slendriánunk arra kárhözattata őt, hogy ő e híres városban sem a fűtérben, sem a Tábánban vagy a béka-utczában, sem a Burgundiban vagy Luxemburgban, sem pedig a kukoriczavárosban vagy a kutyaszorító-utczában egyelőre hajlékra szert ne tessen. Előtte egy vézetes interregnum vagyis provisorium örvénye tántog; emberünk csak Szent-György napjára foglalhaja el vázei új bérlakát.

Mit kezdjen, hová forduljon, hová meneküljön jó házunkfa e perplexitásában a sárkányölő Szent-György naptári dalia vára vért napjára?

Keressen-e a haza szent földjén mint ideiglenes szám-fizető valami Rodostot vagy Kiutahát? vagy kísérteje meg szerencsétl, vajjon nem fog-e ez időre minden genye-gunya czókkal-mókkal együtt, pereputyostól a légben lébégelhetni mint a Mohammed koporsója?

Ez persze a legolesőbb, ha talán nem is a legkényel-mesb szállás volna; de minthogy — a mint a vázei képviselők egy része is átlátandja, embernek csak emberileg lehet lakni, itt világos, hogy száz szónak egy a vége:

Vácznak mint Budapest külvárosának vagy legalább szomszédjának, a főváros példájára szabályozni kell a lak-változtatási évnegyedeket:

Mondassék ki, hogy az 1871-dik évi január elején kezdődik a költözökösi új aera, lezendve azontúl a költözökös ideje a polgári naptár minden évnegyedében azaz april, julius és október hónapok elején.

Omne principium grave est.

Ámde az egyes fölmerülő nehézségeket vagy a hatóság maga, vagy a közbizalom által ad hoc kinevezett békebírák intézhetnék el, egyenlítheték ki.

Valami 40 évvel ezéltt sohajtozá a lángezszt s hazafeblt Fáy András: „Magyarjaim! hányan dalolták már el a „magyar hajnal hasad-ot“ — s Istenem mégis bel nehezen virrad!¹⁶

Igazra volt a lelkes magyar Lafontaine-nak, nehezen virradt, de — megvirradt!

Ámde mit remélhetünk valahára maradozó városunkra nézve?

Ha ezen üdvös rendszabály Váczon életbe léptettetnék, elmondanók örömtől dagadó kebellet:

„Hajnalodik.“

Vingai Vincz.

A vázei iparos- és az önszegélyző hitelegylet tagjainak buzdításul!

A siketnémák iparintézetének sajtója alól éppen most került ki Lukácsy Sándor „a kertészeti vándor-tanítás 1-ő jelentése. Ezen jelentésből következik itt alantabb kisebb betűvel nyomtatott sorok elolvasására körjük fel a fönt irt egy-letek t. cz. tagjait.

Kecskemét-en Bakula Márton derék mértékész kezelése alatti nagy kiterjedésű, silány homoktalajú mintakert kifejezett ad azon nagy mérvű kertiparank, mely a világkereskedésben értékel. Bakula teremtéje az alberti példás örösdítmek, mely a Pestről lefelé utazónál kellemes ózkint itidő benyomást gyakorol.

A kertipar, örösdítés, mezőgazdaság, oktatásügy, s egyéb fontos érdekek Szappanos István városi tanácsnok kezeiben összpontolulnak, s bár mindezen hivatásainak buzgalmiánál és szakértelménél fogva megfelelni tud, nem lehet képes eddigelé a tanítói kartt a földmivészeti, kertészeti és fatenyésztési szakoktatásnak meggyerit, de még arra sem, hogy ott mulatásom ideje alatt ez ügyben érint-kezhessen volna ezekkel.

Különbén is az iparos osztály az, mely a kert és gyümölcsészeti ipart felkarolja; az iparegyesület vért részt több rendbeli hazai és külföldi kiállításokon gyümölcs küldeményével, és ezen — az iparegyesület helyiségeiben, épen akkor bevégzett tanácskozás után kedves alkalmam volt oly társalgásban részesülni, melynélfogva az egylet e téren sikeres munkásságának fonalat tovább fűszérel bizto-sítékot nyujtott arra nézve, hogy a csalhatatlan számok, melyeket Kecskenétről nyomonkelt kertiparank, bázisítással szolgálódnának a kert-és gyümölcs ipar országos érdekévé tekintendék.

Kecskemétben is a 4000 hold homokszőlő terület szolgálja a gyümölcs ipart; az ek alkalommal felézetett szőlők közül csak az egy Király László kis gazdát elmltve meg, ki két holdas szőlőjéről (válogatott lektee kadarka) évenként 100—150 akó bort szűrt, és abban levő gyümölcsfái rendszer körülmények között 100 forintot jövedelmeznek.

Legjellemkenyebb a kajsziin-baracktenyésztés, a gyümölcs ezen egyetlen fajja a sikerült 1867-ik évben 300 ezer forintot jö-vedelmezett Kecskenémék, és az azon alkalommal betekintett vasuti kimutatások ugyazonon év július, augusztus és szeptember havi gyümölcs szállítást 80,000 mázásban tüntetik ki.

Kajsziin-barack a legjövendelmesebb gyümölcs lenne Kecskenémék; de miután a különben egyenlőnek látszó finom homoktalajban nem egyformán sikerül, s csak egy bizonyos vonal (melynek valószínűen kedvelő ártéreg jutott az alluvialis formationól) neveli meg a kajsziin-barackot; és tartja fel hosszabb évek során termőképességben, — egyezűtt a körösi spangyal magveté kezdik ho-nosítani, legnagyobb részt pedig a jól ismert kesszenéti pogácsa-almán kívül, egyeb teli és nyári gyümölcsök tenyésztetnek, a mint azok díszlére a tulaj és helyzet kínálkozik; s meglekietve a gyümölcsfa ültetvényeket, valónak találtak azt, hogy a teli gyümölcs, a fák végtelen sokaságánál fogva, fölülhaladja a nyári gyümölcsöt jövedelmezésében.

A homokok előrdítése, a földek mezsgyéinek előfálkái szegélyezése példásan előre halad. A város részéről évenként 200—400 holdal szaporítottak az erdőállomány, rendszeren 2 láb mélyen meg-fordított földben történően az ültetések.

Az iparegyesület kebelében összpontosult kert-és gyümölcsipar ha bár a népköztás térén mellőztetik is, lendületét fenntartja azon mondott értekelzetlünkön biztositott berendezés, hogy az iparos iskolában rendszer tantergyává felvétele elhatározottat, valamint elpa-ratózatot az is, hogy leltovasások és előadások tartassanak az iparegyesület helyiségeiben, és az ott megnyitandó ipar bazárban állandó kerttermény tárlat is helyt foglaljon, azon édes reményt földeven az egyesület, hogy hön ápolit ohajtása, hogy t. I. Kecskenémén föld-mives iskola a város anyagi hozzájárulásával alakittassék, megtestesít-léséhez vezetve lesz.

Éz
ipar-egy
sajnos
holdánk
mest 8
Kecsem
mig a v
kötetik
kony ho
dösített
tatván,
által le
legio bb
E
fenésen
fel a m
népészv
K
ott talá
G
szálim-
földi fo
értelmél
G
nevekek
faiskólá
metékek
E
mellette
solyom
nyes n
nem isk
azon tu
az ipar
elvezete
együtt
együtt
és idejé
E
nyésze
ligéji p
nos pá
A
tályból
szegény
czel ú
vezett
mölcs
A
ten a
berlin,
czek s
mnyek
levárja
díttané
M
hiszül
terjedle
todik é
cs üle
A
tapint,
E
rétegg
vonások
A
tők, ho
fokok
halálig
gett, a
öt meg
nem ak

Ez alkalommal mellőzendők nem tartom megemlést az apár-egyesület tagjai által keserűen hangsúlyozott kérelmből azon sajátos körülmények, hogy t. i. 2-3 fvt adóval terhelve vannak haldoklóan oly magán birtokok, melyeket a tulajdonosok igen örömet 8-10 ftron örök áruba bocsátának, és melyek befátásisa Kecskenet határának élet kérdése. — Második körülmény az, hogy míg a város — és a nép megfizesti szorgalmával és áldozatával köteik meg az Izsák hátr irányábani országzszerite ismert kártékony homokterület, az alatt a Jászágóhoz tartozó Lajos-mízei beerdősített homokterület megjejtett tagosítással a kisbirtokosoknak kiosztatván, a homok tova terjedésének hátrajával szolgáló erdő a város által levagoltatik, és az által Kecskenet város határának másik a legjobb részét is a homok ár fenyegeti.

Engedje meg kegyelmem Nagyméltóságod, hogy alázatos jelentésem berekesztése előtt, egy pár igénytelen polgárja kérem fel a magas figyelmét, és azon berendezésre, melynél fogva a három nepesváros kertiparának világtorgalmánál tényezőként szerepelnek.

Kecskenet t. i. ifj. Csókiás Józsefet kerestem fel tanyáján, ott találtam öt faskülkjában foglakozva két serdülo derek ifiával.

Csókiás József egyszerű földmívelő (paraszti ember) tőkletes szakmimerrelt, üzleti tájékozottsággal ellátva, ismeri a hazai és külföldi források beszá, ismeri a legújabb haladásokat, a szorosos értelemben, a tudományos és gyakorlati haladások színvonalán áll.

Gyümölcsfaj gyűjtémenye rendszer alaku példányokban mind valódi nevekkel ellátva, beillenék bármely nyilván intézet gyűjtémenyének, faskülkjaisok ezer nemetséti, és százezre kemény nemestendő csemetéket tartalmaz.

Egyszerű póriás tanya laka előtt van nagyszerű méhese, mellette lvegzháza, dísz- és dílebb tartományok növényeivel, mosolygóra meggyéjze: hogy azkedésge az gyermekeimnek, ezen kényes növények ápolásával szokják meg a gondosságot. Gyermeiket nem iskolázattja hanem ő tanítja mint hivatott gyakorlati tanterfű azon tudományos előismeretekre és gyakorlati tudományokra, melyek az iparos gazdaságnál nélkülözhetetlenek. Nehány év előtt nejt elvetszette, maga van minden nő nélkül parasztanyáján, ifiával együtt dolgoznak a műveszt terén (Sándorfa 12 éves, kitűnő ojtó), egyútt főznek, kenyeret dagasztanak, söt ruhájukat is maguk mossák, és idejük mindenre kitelk ügyes munkabeosztással.

Ezen parasztember ifj. Csókiás József 1857. ében a szőlőtevényesre kitűzött é arany jutalmat „jobb valami mint semmi” jelegű pályaművel elnyeréven, győzött a magasabb tudomány szám pályatársai fölött.

A másik egyéniség Précsenyi János hasonlón a földmívelő osztályból Nagy-Körörsön, felvilágosított, nyugtalan természetű igen szegény em-bernek sikerült nehány év előtt 600 ftrtot felszedgetnie, ezzel útra ment, összejárta a külföldet, üzleti összeköttetéseket szervezt és ennek eredménye a világ forgalmi kertermény és gyümölcs üzlete N.-Körös és Kecskenet városának.

A gyümölcs és kertermény forgalom N.-Körös és Kecskenetben a vasuton történik, ez időben: pesti, bécsi, prágai, drezdai, berlini, varsói, krakkói, és sz. pétervári ügyvezők közbénjárásával, ezek szedik össze napunkét éjei után 2 órakor már a kertermenyeket és gyümölcsöt a piacot, ott rakják kosarakba, vászáronnal levárják és hajnalban már söt külön teher vonatokon is utnak indítanak.

A Franciaia becsület.

Mi, kik őt érzékel birtuk, ezen őt érzék által annyira ellátva, hisszük érzék világn minden igényeit, hogy képeztetűnk bármily terjedelmű megfizetésével sem birtuk magunknak egy netaláni hatodik érzék iránt fogalmat alkotni.

A francziának hat érzéke van. A hatodik, a franciaia becsület érzéke.

A franciaia mindent a nemzeti becsület érzékén szúr át: ő ezzel tapint, hall, szagol, izel és lát.

Ezen érzék a franciaia társadalom vonalán, a nemzet minden rétegében annyira élék, hogy sokszor bámulatos, de mindég eredeti vonásokban nyilatkozik.

A magentál ütözekt előtt az osztrák katonáknak azt mondoták, hogy híjában adánk meg magokat a francziáknak, mert ezek a foglyokat mulhatatlan megölök, azért hat csak hadakozzának mind halálig. Egy cseh káplár, kinek mellén arany vitézségi érem díszelgett, a hadonai erők szörnyűen zúrtak által him körülterve, kik őt megadásra szólították fel. A káplár magát semmi áron megadni nem akarván, vitézil verekedett, söt miután fegyverét is elvetétk,

öklével, könyökével, térdével viaskodott, a mindinkább felmégésedő zúnyok ellen. Ezen külön hadakozó kis csoportot egy seregant észre-vevén, oda megy, és a foglyok mellére mutatva, azt mondja „tout le monde ne peut pas avoir l'honneur d'être né français; — vous voyez é bien qu'il a fait son devoir, — laissez-le tranquille (nem mindenki lehet szerencsés francziának szülnetűni, — de látjátok, hogy ez megtette kötelességét, — hagyjátok nyugodtan!) és ezzel szegény vitéz eschünket karjával fogva a foglyok közé kísérté.

Míg a franciaia észjárása így modorban nyilatkozik, ezzel ellen-ellen a phlegmatikus és materials Wellington, ki a spanyol táborozás győzelméért magának a cortes által birtokokat, a parlament által két ízben két-két ezer font évi járulékot, három ízben százszáz ezer font sterlinget, és Waterloo után kétszáz ezer font, 50,000. Maráth elzett harcossal állván szemben, csupán 12,000 fából álló katonait a dűntől ütözekt által azzal lekészté. „Angolok! ezek a kegyetlen és embertelen örások ötszötte többen vannak, mint ti — de ti nem fogtok megfélemlenni, hogy ki naponta befeztekkal táplálkoztok, amaz pedig sáskát eszik!” — és a 12,000 angol, a 60,000 hindu atléthát tönkre verte.

Egy angol ezredes szenvedélyes barátja lévén a kakasviadaloknak, nem nyughatván egy híressé vált francia kaka kabérajá miatt, ennek tulajdonosát kakas-párjajra hívta ki. Megtörténvén az előleges alkudozások, a két kakastulajdonos Cayenne mellett a tengerparton találkoztak, és a viadal nagy tét mellett, sok más jelenlétében, magas fogadástoktól kísértve, végement. Sokáig tartott az elkeseredett harc, és bizonylatlan ingadozott a „dicsőség” majd az angol, majd a francia kaka felé, míg végre a már szinte sok sebből vérző francia kaka, ellenét egy elszánt végso rohammal megtámadván, agyonmarczangolta.

Az angol száz font sterlinget ígért a francziának kakasáért. De a franciaia mosolygott. Az angol ötszázat, végre ezert kintelt. De a franciaia büszkén hóna alá verén győztes viadorát, azt monda „nem adom el ömek kakaomat, mert ez franciaia madár, Franciaország jelképe” (c'est le symbole de la France) és ezzel a körülállók tapsai közt tova ment.

Ha a franciaia únevez valami botlást követ el, azzal fedik „est ce que cela est français?” (franciaiához illő ez?)

A franciaia bortermék talán szörnyűséget követnének el, oly termelőt fésztelnek, ki miatt azért lomának rivalni képtelenek, mert börtöl vizere, vagy bírmépek hűtlenül kezeleve, me nagyhírűvált felt francia áruizéket nevév vesztézetni merészelné.

Hogy juttatuk erre a francziák?

Ugy, hogy i gy nevelétk.

Pedig egyszerű azokkal is csak kezdeniök kellett.

Hogy mikép neveli a franciaia gyermekeit? eről majd legközelebb.

R. K.

Hogyan lett Balyovszky Lila német színésznővé?

Dempwolff C. A. után közli Simoncics Emil.

1859-ik ében volt. Az alkonyat utolsó árnyékát veté a Sprée parlján lévő fővárosra, a mely mint a valódi műveszt székhelye ismeretes. Egy kicsiny, meglehetősen szegényesen butorított szobácskában, az rozsat mellett, a mely más asztal hiánya miatt különféle szolgálattok tehetett, —ült történecséknk hönsője. A szoba tökéletesen éjelt szűk volt. Ha egy szerény kinezűsi olajlámpáska megkísérté vala meg a kérdéses hírső szög arcvonásait megvilágítani, mely utóbbin a long láthatóság mutatkozott.

A fiatal asszony magánját, ki mélyen el volt merülve gondolataiban, egy a lépésökön felsétő férfi léptei zavarák meg; az érkezett a szobába lépre, kúvetkezőleg szóllított meg:

„Mi hirt hoz ön, tanár úr?” mondá a hölgy és elvette tőle kalapját és bolját, leülésre kénszerítve őt.

„Fájdalem, nem a legjobbat, nagysád, mert ő fenségét nem találtam jó hangulatban kérelmem teljesítésére.”

„Mit mondott?” tudakolá izgatottan a szép asszony, „mondjon el ön mindent, semmit se hallgasson el, ön jól tudja, hogy elég bátorságon van, mindent megballagatni; ön hiszen annyit kellett már hallalnon — tévé hozzá kisérek halakában.

„Ö fensége kitörölge beszélt, hiszen tudja ön milyenek a nagy urak;” szólt a tanár. kinek neve a német irodalom történetében híres.

„Még egyszer kérem.” mondá a hölgy, mondjon el mindent,

szórol-szóra, mit a herceg beszélt, tudnom kell mindent, mert élet-boldogságom függ tőle."

"Ha így kér nagysáid, ki állhatna ellent? Szerettem volna bár, ha kellemesbő hirt hozhatók vala. Ó fensége fejébe vette, miszerint ő kalandornő. E fogalmak: szép asszony, magyar hölgy, szíznéső, képezék a lépcsőket, melyeken azon pontig jutott, hogy őnt kalandornőnek tartják."

"Tartson a minék akar, csak hallgasson meg."

"Az éppen a legrosszabb, hogy nem is akarja meghallgatni, sem látni őnt. Nézetem szerint valaki árnykadótól őn ellen, mert egyébként meg nem foghatom ó fenségének vonakodását, őnt látni és hallani, mivel a herceg más esetekben szép asszonyok iránt nem igen tartózkodó, és őn oly szép, barátnőm, sokkal szebb semhogy —"

"Hagyja őn a bökökat, tanár úr, segítsen inkább a felett elmékdni, miként juthatnék ő fensége közelébe."

"Ha egész egyszerűen hozzá megy a palotába," mondá a tanár egy kissé habozva.

"Legyen őn nyitvszár, mehetek-e én, egyedül álló nő, e magyar hölgy és szíznéső a hercezhöz? Nem úgy tekintene-e, mint kalandornőt, a mi nagy vezgő?"

"Jaga van ömek, ez nem lehet. Ó fensége bizonyosan meg fogja tisztelni házamat és oda jó. Ott taládkozhatnék vele és eladhatná személyesen kérelmét."

"Az mindenesetre a legjobb lenne, kedves tanár úr, ha önek neje is úgy akarná; ő a hercegnél nagy befolyással bírván, ezt könnyen kieszközölhetné."

"Rögtön megmondom nőnek," válaszolt a tanár és eszméinek lehető következményeit fontolgatva, olyan gyorsan távozott, hogy a hölgynek, ki a lépcsőig világított neki, jó éjt mondani elefeledd."

"Hölgyünk ismét visszatért keskeny szobájába és a lámpát az asztalra helyezve, a csalatot remény komor főnye vonult el a gond által kínoztt szép arcán, majd halvány ajkait megnyitván susogt: „Ismét semmi, de semmi merénny. Ah! miért nem maradtam Magyarországon! Magyarország drága szép honom, mennyi fájdalom okoznak lednyodnak idegen földön, távolban, milyen keményszi-vűvek ezek a németek!"

Extra Hungarion non est vita

Si est vita, non est ita.

"És ez a hercegi? Ki jogosítá fel őt, hogy kalandornőnek tartson, ki mondhat valamit ellenem? És mégis egész jövőm kezében van, az ő színházában kell fellépnem, és azért látnom kell őt és beszédem vele, ha mindjárt azt hinné is, hogy az ő magas személyre számított."

Két nap múlva ugyan ezen hölgyet egyszerű, de izlésteljes öltözetben, pompás teremben látjuk egy pangló előtt állva. Az utóbbin két személy állt, egy igen szép férfit, kinek arcáról rögtön le lehetett olvasni, hogy parancsolásra volt hivatta, a másik egy kissé zömök, kopéjkori hölgy, fényes öltözetben.

A férfi beszélt, és a hölgyek alázattal hallgatták ő fenségét.

"Meg nem foghatom asszonyom, hogy tehetett ön ily merész lépést, mely minden körülmények közt, meg fog hiúsulni. Magyar és német, mennyire különböző nyelvek! És még hozzá német asszony, melyről önek honfirtásai mit sem akarnak tudni. Megvallom asszonyom, miképp a magyar honfialkól lépése által annyit kockáztatott, hogy talán sematibbő vissza nem térhet Budapestre."

"Megbocsátt fenségem —"

"Önök tehát Németországban a tout prix el kell érni célját" hallatszik szándékatlanul a panglóról. "De őn el fog szándékozta, és a mint hallom, a pesti magyar színháznál igen tekintélyes állást foglalt el, de jó német szíznéső solasem lehet, miért nem maradt ön Magyarországon?"

"Fenségem —"

"A mi színházi viszonyaink egészen mások mint a magyarok és francziáké; ez utóbbiakat, én is jól ismerem. A mi színházaink, lefele egészen a vidéki színpadokig, az első nagy színészeket igen sokat követelnek. A középzsértség és jelentéktelen törekvés nálunk bizonyára egészen eltűnik a sok jó közt."

"Ha fenséged oly kegyes volna meghallgatni, "viszonzá felénk én a halvány nő."

"Minő akadályokat gördít ön elibe a nyelv, örültségek csak gondolni is, hogy őn valaha németül fog a színpadról beszélni; hiszen mit beszédközben észrevehető önek kemény kijelése, hát még a szavalt."

"Csak fenséged meghallgatni kegyeskednék" —

"Azután előadási modora franczias leend, oh én ismerem azt, és tudom, hogy a franczia színművészet és irodalom önré nagy befolyással bírt. Ez nagyon természetes, hiszen Magyarországon nem voltak önekk példányképei. (?) Láthatja ön asszonyom, hogy nem lehet ön felteletlenem udvari színházam közönsége nagyon elkényeztetett, ön bizonyára szerencsédten lenne kiszéreltében, és azon fűjaldmas szemrehányást kellene tenni önmagamnak, miszerint szerencsédenséggé előmozdítanám, azonkívül színházaink hírneve is csorbát szenvedne."

(Folyt. köv.)

Helyi hírek.

A siket-némák kir. intézetében Váczon f. évi Augusztus hó 1-5-ö napján délelőtt 9 órakor kezelték vendő nyilványos vizsgálatra szives meghívással tisztelettel jelenti.

Az intézet igazgatóságá.

— A váczki Dunafürdő t. tulajdonosa Rasovszky Márton ur városunk bírójának 10 darab úrsodai jegyet kézbesített, hogy azokat szegényebb sorsú városi polgárok között kioszsza. Mídon Rasovszky ur ezen nemess tétlét a közönség nevében megköszönjük, figyelmeztetjük azon bizonyos sorsú polgártársainkat, kik ezen jegyeket igénybe venni kívánják, hogy ez ügyben e hét végéig a városházára emberseztő biráinkhoz fáradni szükségeskedjen.

— A váczki Dalkör ma esti 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartand. Főtárgy a zászlónya megválasztása és a zászló-szentelési ünnepny programjának megállapítása.

— Mint híteles kuffelől értesülünk, a magy. kir. szab. Dunagőzhajászi társaság legközelebb egy hajót úgyszólván egészen csak a vácz közönségnek bocsát rendelkezésre alá, a mennyiben ezen említett hajó 8 órakor este fog Pestről Vácra, s 5 órakor reggel Vácraól Pestre indulni.

— Hegyközönségi törvény járjon meg a te országod! A szegő még nem érik és már is nincs vége a panaszoknak, melyek a szőlőkertekben túlválások miatt felmerülnek. Egy szegény asszony írva jött e napokban kis szőlőkertjéből haza, mert minden gyümölcsöt leszedtek, kárát 15 frtra becsülik. Filinek tanító urnak betörték szőlő-kunyhójába, elvive mindent, ami onnan elvihető volt stb. stb. stb. Bizony igaz va a derék bátor darázs-fészékek írójának, minden azt mondja: ne aludjunk urain! Ébredjünk! Mozogjunk egy kissé !

— A franczia és német nyelvekbeni női tanfolyam, melyre az "Eos" szerkesztőné e lapok útján hirdetést bocsátott közre, augusztus 1-én vendői kezdett. Ajánljuk az értelekelt figyelembe.

A siket-némák iparintézeti ősszükműködő társulatának kertjében Erdős Leszö ur által felállított fűnyíró, mához egy hétre a közönség használatul nyitattik meg.

Azon áldozat-készségűel és buzogságnál fogva, melyet a siket-némák ezen műiparárn oktatása és városunk iparárnak enlése tekintébe a derék vállalkozó kiféttet, szívnköből kívánjuk, hogy városunk közönsége ezen, minden tekintetben partfogásra érdemes, a legjobb szerrekek és új műszerrekek felruházott, fűnyírói csarnokot rendelé-nyivel megbizza.

— A siket-némák iparintézete ismét egy új iparág-ka kebelében meghonosítását határozta el, és pedig egy könyv-kötő műhelynek felállítását által. A könyvkötő műhely kezében kereskedők számára való zacsokk gyártásával lesz elfoglalva.

A bécsi börze távirata július 23-án.

Arany — — — —	6.—	5 ^o / ₁₆ metallicus — —	52.25
Ezüst — — — —	130.—	Bankrészevények — —	656.—
Nemzeti kölcsön — —	60.40	London — — — —	129.25
1860-ki államkölcsön	87.87—	Hittelintéz. részv. — —	213.50

Felolós szerkesztő :NASZÁL JENŐ.